

МОНАСТИР «БОСИХ КАРМЕЛІТІВ» У БЕРДИЧЕВІ, СОБОР (КОСТЕЛ) СВЯТОЇ СОФІЇ В ЖИТОМИРІ І ТРИГІРСЬКИЙ МОНАСТИР ЯК ЦЕНТРИ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ НА ЖИТОМИРЩИНІ

Монастир – релігійна громада ченців або черниць, що володіє певними землями та капіталами і становить релігійно-господарську організацію, інакше кажучи, це резиденція монахів чи жінок-монахинь, які живуть разом. Яскравими форпостами релігійного життя Житомирщини і центрами релігійного туризму в нашому краї є монастир «босих кармелітів», собор (костел) Святої Софії і Тригірський монастир.

Монастир кармелітів босих – католицький монастир XVII століття у місті Бердичеві. Для римо-католиків України є головним відпустовим місцем. Історія пам'ятки почалася 1630 року, коли полководець Януш Тишкевич віддає свій палац під монастир ордену кармелітів босих за те, що ті молились про його визволення з татарського полону. Влада кармелітів на цих землях була хиткою. Їх декілька разів виганяли з міста: спочатку після українсько-польської війни, потім після приходу до влади царської Росії. Кожен новий господар був ласим до палацу, в якому розташовувався монастир. Усі роботи з розвитку і відновлення святині проводили в періоди, коли кармеліти знову поверталися до обителі. Особливо страждав монастир босих кармелітів після Другої світової війни. Тоді святиню і мури довкола неї повністю зруйнували, а всі цінності вивезли. В 1991 році почалася активна відбудова святині після передачі храму римо-католицькій церкві України. Римо-католики своїми силами відновили келії, дзвіницю, нижній та верхній костел. 2011 року монастир кармелітів босих оголосили національним санктуарієм (сховищем) коронованої ікони Бердичівської Богоматері. Санктуарій Бердичівської Богородиці перебуває в архітектурному комплексі XV–XVIII ст., що включає стіни фортеці з вежами, прибрамний корпус та костел. Сьогодні це місце паломництва тисяч вірян і цікава локація для мандрівників Україною. У програмі розвитку туризму на 2021–2023 роки, яку затвердили на сесії депутати Житомирської обласної ради, історичний комплекс «Кляштор Босих Кармелітів» у Бердичеві було визначено одним з п'яти туристичних магнітів області.

Конкафедральний костел Святої Софії – римо-католицький храм у Житомирі, конкафедральний собор Києво-Житомирської дієцезії (разом із Кафедральним собором Святого Олександра в Києві). Спорудження собору Святої Софії було розпочато ще 1731 року завдяки ініціативі єпископа Яна Самуеля Ожги. Будівництво храму було завершено в 1751 році (за іншими даними – 1746 року), після чого перед жителями міста з'явився чудовий величний собор, який був виконаний у вдалому поєднанні двох стилів – бароко та пізнього ренесансу. У 1768 році Житомир було захоплено та спалено російськими військами, сам костел теж зазнав руйнації. В 1801 році його було перебудовано в стилі класицизму. В 1863 році збудували нову дзвіницю, а на початку XX століття до костелу зробили прибудови (архітектор В. Домбровський). Зараз собор має дзвіницю, фасад собору розділений на два яруси та увінчаний строгими вежами. На сьогоднішній день житомирський Католицький кафедральний костел Святої Софії – це одна з найстаріших пам'яток архітектури Житомира державного значення, яка збереглася до наших днів. Крім цього, він є повноцінним чинним храмом, в якому проводяться урочисті служби. У 2011 році перед костелом було встановлено пам'ятник Папі Римському Іоанну Павлу II.

Свято-Преображенський Тригірський чоловічий монастир – монастир, розташований в с. Тригир'я Житомирського району Житомирської області. Перша письмова згадка про монастир – 1613 рік. Є дані, згідно з якими Тригірський монастир було збудовано ігуменом Кирилом на кошти, пожертвовані поміщиками Феодором та Миколою Вороничами. До 1723 року Тригірський чоловічий монастир вважався православним, поки не прийняв унію. Остаточо уніатство в цьому монастирі закріпилося з кінця XVIII століття. У православ'я монастир повернувся 1839 року. При монастирі діяв готель для прочан і мандрівників, а з 1883 року – церковно-парафіяльна школа. В період Першої світової війни в чоловічому монастирі знаходився евакуйований Духовний Собор Почаївської Лаври та намісник. З приходом радянської влади монастир було закрито та ліквідовано. В роки Другої світової війни монастирська Спасо-Преображенська церква була відкрита як парафія. В 1993 році парафію перетворено в монастир. На сьогоднішній день Преображенський Тригірський чоловічий монастир – один із найзатишніших монастирів, що зберігся в Україні і є цікавим місцем для відвідування туристів.

Отож, монастир «босих кармелітів», собор (костел) святої Софії і Тригірський монастир є місцями релігійності з цікавою історією та архітектурою, які вистояли в різні історичні періоди з мужністю, для того, щоб зараз бути одними з найголовніших святинь України.